

Asociacijos BASNET Forumas ataskaita 2021 m.

2021m. BASNET Forumas nežiūrint į sudėtingas dėl Covid-19 pandemijos sąlygas, aktyviai įgyvendino užsibrėžtus tikslus, siekdamas lyčių lygybės moksle Baltijos šalių regione.

Projektinė veikla

2021m. BASNET Forumas:

1. Tęstinio projekto „**Ant pažinimo ribos**“, viešinančio fundamentalų moterų - mokslininkių indėlį į tikslųjų mokslų raidą, išleido leidinį albumą „**Lietuvos fizikės 2021**“. Leidinyje pateikiamos daktaro laipsnį turinčių fizikių, dirbančių Vilniaus universiteto Fizikos fakultete, Fizinių ir technologijos mokslų centre, Vilniaus Gedimino universiteto ir Kauno technologijos universitetų Fizikos katedrose, mokslinių interesų sritys ir portretai. Kadangi mokslinių pasiekimų reikšmė per laiką kinta, tai fizikių užimamos pozicijos mokslinėje hierarchijoje atsispindi tik knygelės gale pateiktoje statistikoje. Nuotraukų autorius - žinomas dailininkas ir fotografas Marius Abramavičius. Jo sukurtuose fizikių portretuose išryškintas ne vien moteriškumas, bet ir tokios talento bei profesionalumo dedamosios kaip smalsumas, kūrybiškumas, užsispyrimas siekti tikslo ir meistriškumo. Leidiniu siekiama didinti Lietuvos mokslo institucijose mokslinį darbą dirbančių fizikių matomumą visuomenėje ir skatinti gabias tiksliesiems mokslams jaunas merginas ir moteris rinktis šią mokslo sritį savo profesija. Leidinį parėmė LFD ir visos Lietuvos mokslo institucijos, kuriose vystomas fizikos mokslas, ar jų padaliniai. Su leidiniu galima susipažinti BASNET Forumas portale: <https://www.basnetforumas.eu/publications/>.
2. **Laimėjo ir įgyvendino 2020 m LMT paramos asociacijoms projektą** (sutarties Nr P-ACO-21-16).
3. BASNET Forumas nariai aktyviai dalyvavo **inicijuojant, ruošiant ir VU antrojo pareiškėjo statusu teikiant** COST Action OC-2020-1-24976 projekto „Making Early Career Researchers' Voices Heard for Gender Equality“(VOICES) **paraišką**. Pagrindinis pareiškėjas Ecole Normale Supérieure (ENS) -Paris, Sciences et Lettres (PSL) (Prancūzija). **Projektas pripažintas finansuotinu**. BASNET Forumas prezidentė D. Šatkovskienė nominuota Valdymo komiteto nare.
4. Antrojo pareiškėjo statusu BASNET Forumas **dalyvavo inicijuojant, ruošiant ir teikiant** COST Action OC-2021-1-25181 projekto “Integrate equality, diversity and inclusion in international cooperation in the math-intensive sciences” paraišką . Pagrindinis pareiškėjas Deutsches Elektronen-Synchrotron (Vokietija). Projektas šiuo metu yra vertinimo stadijoje.
5. Asociacija aktyviai prisideda prie **VU vykdomo EK Horizon 2020 programos projekto SPEAR įgyvendinimo Fizikos fakultete**. Šio projekto įgyvendinimui BASNET Forumo iniciatyva VU Fizikos fakultete sukurta darbo grupė identifikavo Fizikos fakultetui svarbias problemas, susijusias su VU strateginiu prioritetu „Darbo ir studijų sąlygų gerinimas“ ir VU strategine kryptimi „Atvirumo lygybei ir įvairovei kūrimas“; grupei

vadovavo BASNET Forumas valdybos pirmininkė Doc. Dr. Sandra Pralgauskaitė. Minėta darbo grupė sukūrė VU FF Lyčių lygybės planą, atspindintį esamą lyčių lygybės situaciją Fizikos fakultete ir pasiūlė priemones, skatinančias moteris siekti mokslinės karjeros. Planas buvo pateiktas FF Tarybai.

6. 2021 m. lapkričio mėn. asociacija organizavo 2020 m. lietuvių kalba išleistos M. Kiuri muziejaus Paryžiuje ir rašytojos Marjonos Ogiusten knygos „Marija Kiuri- moteris pralenkusi savo laiką“ **dovanojimo Lietuvos regionų gimnazijų bibliotekoms kampaniją**. Kampanijos tikslas - atkreipti įvairių institucijų, leidyklų ir mecenatų dėmesį į skurdžią Lietuvos regionų gimnazijų bibliotekų finansinę padėtį bei įdomios populiaros literatūros apie mokslininkes ir mokslininkus, bei naujausius mokslo pasiekimus stygių, paskatinant moksleivius domėtis tiksliais mokslais, ženkliai prisidedančiais prie žmonijos gerovės. Kampanijoje dalyvavo BASNET Forumas partneriai: ŠMSM, Prancūzijos Ambasada Lietuvoje, VU Branduolių ir elementariųjų dalelių fizikos centras (CERN), VU Gyvybės mokslų centras ir UAB „Cureline Baltic“. Iki artimiausių šv. Kalėdų apie 200 mokyklų turėtų pasiekti dovanojamos knygos.

BASNET Forumas asociacijos organizuoti renginiai

1. 2021 m. vasario 11 d. tarptautinės moterų ir mergaičių moksle dienos proga VU Facebook paskyroje BASNET Forumas organizavo viktoriną, skirtą STEM mokslais besidominčioms merginoms. Nugalėtoja buvo apdovanota lietuvišku knygos „M. Kiuri – moteris aplenkusi savo laiką“ egzemplioriumi.
2. 2021 spalio 6 d. **44-tosios Lietuvos nacionalinės fizikos konferencijos (LNFK-44)** specialioje sesijoje buvo pristatytas BASNET Forumas išleistas leidinys - albumas „Lietuvos fizikės 2021“. Ta proga asociacijos prezidentė Doc. Dr. Dalia Šatkovskienė supažindino fizikų bendruomenę su BASNET Forumas asociacijos istorija, tikslais ir trumpai pristatė per dešimtmetį atliktus darbus. Ji pažymėjo, kad pagrindinis asociacijos tikslas yra siekti lyčių lygybės įgyvendinimo moksle Baltijos šalių regione. Tarp svarbių Lietuvai asociacijos veiklų ji pažymėjo 2008 m. ŠMM ministrės R. Žakaitienės įsakymu **patvirtą pirmąją Lietuvoje Lyčių lygybės įgyvendinimo moksle strategiją**. BASNET Forumas vadovavo ŠMM sukurtai darbo grupei, ruošusiai paraišką nacionaliniam Europos struktūrinių fondų projektui LYMOS, kuris buvo skirtas sukurti struktūrines prielaidas Strategijos įgyvendinimui Lietuvoje. Įdomu tai, kad 2011-2013 m. įgyvendintas LYMOS projektas pralenkė savo laiką ir sukūrė didelę dalį priemonių, vėliau panaudotų EK Lyčių lygybės planuose. BASNET Forumas pastangomis Baltijos Asamblėja 32-oje sesijoje priėmė Rezoliuciją, kurioje buvo pabrėžta lyčių lygybės svarba moksle Baltijos šalyse. Asociacija taip pat daug nuveikė viešindama ES mokslo politiką Baltijos šalių regione. Vienas iš tokių renginių prie kurių organizavimo prisidėjo asociacija, aukšto lygio 2013 m. Lietuvos pirmininkavimui Europos Tarybai skirta konferencija „Struktūriniai pokyčiai skatinantys lyčių lygybę mokslo organizacijose“ SAPGERIC, kurioje buvo atspindėtas Europos Sąjungos lyčių lygybės politikos moksle įgyvendinimas bei suformuluotos tolesnės politikos gairės. Europos Tarybai buvo pateiktos konferencijos metu suformuluotos „VILNIAUS REKOMENDACIJOS 2013“. Pristatydama fizikų visuomenei 2021 m. išleistą knygą - fotoalbumą „Lietuvos fizikės 2021“, D. Šatkovskienė papasakojo, kad mokslininkų pasiekimų tiksliuosiuose moksluose viešinimui yra skirtas tęstinis projektas „Ant pažinimo ribos“ ir išvardino asociacijos išleistas knygas. Knyga - fotoalbumas „Lietuvos fizikės 2021“ yra ypatinga tuo, kad ji atkreipia dėmesį į didžiulę lyčių disproporciją fizikoje Lietuvos mokslo institucijose ir menkas moterų galimybes

- siekti mokslinės karjeros. Tai mažina gabių žmonių, dirbančių šioje mokslo srityje skaičių ir yra netoleruotina tiek siekiant inovatyvios, mokslu paremtos ir aukščiau pridėtinę vertę pasižyminčios ekonomikos, tiek ir demokratijos plėtros Lietuvoje aspektais.
3. 2021 m. lapkričio mėn. 25 d. BASNET Forumas su ŠMSM organizavo nuotolinį renginį, skirtą pristatyti knygų dovanojimo Lietuvos regionų gimnazijoms kampaniją savivaldybių administracijų švietimo padaliniais ir mokyklų vadovams. Jo metu taip pat buvo aptarta tikslųjų mokslų bei lyčių lygybės svarba Lietuvos ateičiai ir su tuo glaudžiai susiję jaunimo skatinimo domėtis tiksliais mokslais klausimai. Sveikinimo žodį renginio dalyviams tarė Švietimo, mokslo ir sporto ministrė Jurgita Šiugždinienė. Apie BASNET Forumas asociaciją ir jos inicijuotą knygų dovanojimo gimnazijoms kampaniją kalbėjo asociacijos prezidentė Doc. Dr. Dalia Šatkovskienė. Savo mintimis aptariamais klausimais dalinosi Prancūzijos Nepaprastoji ir Įgaliotoji Ambasadorė Lietuvoje J.E. Alix EVERARD, VU Branduolių ir elementariųjų dalelių (CERN) centro vadovas dr. Aurelijus Rinkevičius, VU Gyvybės centro direktorius dr. Gintaras Valinčius, „Cureline Baltic“ UAB vadovė Agnė Vaitkevičienė ir BASNET Forumas valdybos pirmininkė doc. dr. Sandra Pralgauskaitė. Renginį moderavo ŠMSM švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento direktorius Aidis Aldakauskas.

Dalyvavimas tarptautinėse konferencijose ir kituose renginiuose

1. 2021 m. sausio 29 d. D. Šatkovskienė dalyvavo Horizon 2020 projekto „GE ACADEMY“ virtualiame apskritajame stale tema „Vyrų įtraukimas į lyčių lygybės darbą mokslinių tyrimų organizacijose“ (nuotolinis renginys).
2. 2021 m. vasario 3 d. S. Pralgauskaitė dalyvavo Tarptautinės moterų ir mergaičių dienos proga Europos universitetų aljanso „Arqus“ organizuojuose virtualiuose moterų mokslininkų ir akademinės bendruomenės debatuose, kuriuose buvo diskutuojama tema: ar „sunkiųjų“ mokslai (gamtos mokslai, technologijos, inžinerija ir matematika) yra prieinami moterims ir tarp jų populiarūs (([Arqus Academic Debate #4: Women in Academia across Europe | Arqus \(arqus-alliance.eu\)](#)).
3. 2021 m. gegužės 29 d. D. Šatkovskienė organizatorių kvietimu dalyvavo ir pasisakė COST organizuotame renginyje „COST Connect event on advancing gender equality in research and innovation“(nuotolinis renginys).
4. 2021 m. gegužės 20 d. Doc. Dr. D. Šatkovskienė Aalto University School of Science (Helsinkis, Suomija) kvietimu Aalto universiteto periodiškai organizuojamame keliolikiame “Making Waves” skaitė pranešimą tema “Releasing the Full Innovation Potential in Stem” (nuotolinis renginys).
5. 2021 m. birželio 29 d. vykusiam EPWS narių forume D. Šatkovskienė perskaitė autorių D. Šatkovskienės ir S. Pralgauskaitės pranešimą „BASNET Forumas Initiatives for the Implementation of Gender Equality in STEM“.
6. 2021 m. birželio 29 d. S. Pralgauskaitė ir D. Šatkovskienė dalyvavo kasmetinėje EPWS Asamblėjoje (nuotoliniu būdu). Vykusiuose EPWS Vykdomosios tarybos rinkimuose BASNET Forumas asociacijos prezidentė D. Šatkovskienė buvo perrinkta EPWS vykdomosios tarybos nare, o S. Pralgauskaitė patvirtinta jos pavaduotoja.
7. Doc. Dr. D. Šatkovskienė dalyvavo 2021 m. rugsėjo 15-17 d. vykusioje XI Europos konferencijoje Lyčių lygybė aukštajame moksle (XI European Conference on Gender Equality in Higher Education), kur pasisakė sesijoje „Policies fostering structural change for gender equality in the research, technology and innovation system“ tema „Bridging

- the gap between institutional Gender Equality Plans and bottom-up initiatives: how to implement sustainable local actions“ (nuotolinis renginys).
8. D. Šatkovskienė 2021 m. dalyvavo kas mėnesį vykstančiuose Europos fizikų tinklo GENERA susitikimuose bei darbo grupėje „Lyčių dimensija“, kur yra atsakinga už lyčių konsolidacijos klausimus.
 9. 2020 11 19. S. Pralgauskaitė dalyvavo nuotoliniuose mokymuose „Kokia nauda teikti dėmesį lyčių lygybei universiteto kontekste?“, kuriuos vedė Eva Sophia Myers (Pietų Danijos universitetas).

Narystė tarptautinėse organizacijose, dalyvavimas tarptautiniuose komitetuose

1. BASNET Forumas yra prestižinės Europos mokslininkų asociacijos Europos mokslininkų platformos (EPWS) tikroju nariu. Asociacija aktyviai dalyvauja EPWS darbe. BASNET Forumas prezidentė Doc. Dr. Dalia Šatkovskienė yra EPWS vykdomosios tarybos narė, o asociacijos valdybos pirmininkė Dr. Sandra Pralgauskaitė - ją pavaduojančioji narė. D. Šatkovskienės iniciatyva EPWS portale sukurtos rubrikos „Šio mėnesio mokslininkė“ ir „Interviu su mokslo politikais“ yra sėkmingai tęsiamos.
2. BASNET Forumas nariai yra vertinami Europos Komisijos ir kitų institucijų, kaip aukštai kvalifikuoti ekspertai, ženkliai prisidedantys formuojant lyčių lygybės politiką ES. Jie kviečiami EIGE ekspertais, HORIZON 2020 programos projektų patariamųjų tarybų bei eilės tarptautinių konferencijų organizacinių komitetų nariais. Dalyvauja Horizon 2020 ACT projekto sukurtų, skirtų lyčių lygybei įtvirtinti, praktikų bendruomenių darbe. D. Šatkovskienė dirba praktikų bendruomenės GENERA sudėtyje.

Asociacijos vystymo ir valdymo klausimai

a. Bendradarbiavimo plėtra.

Šiuo metu BASNET Forumas lyčių lygybės moksle užtikrinimo klausimais bendradarbiauja su Lietuvos, Estijos, Latvijos, Suomijos, Norvegijos ir Lenkijos švietimo ir mokslo ministerijomis, Baltijos šalių Mokslo tarybomis ir Rektorių konferencijomis, Latvijos ir Tartu universitetams, Lenkijos Torunės ir Kielce universitetams, Varšuvos Kardinolo Stefano Wyszyńskiego universitetu, Norvegijos Trondhaimo Technikos universitetu, Stokholmo Karališkuoju Technologijos universitetu, Islandijos ir Lichtenšteino universitetams, Belgijos Karališkuoju gamtos mokslų institutu, Švedijos Sodertorno universitetu (Sodertorns Hogskola), Strasbūro universitetu, Prancūzijos Nacionaliniu mokslinių tyrimų centru (CNRS) ir Sorbonos universitetu, Vokietijos greitintuvų centru DESY, Vokietijos Helmholtso Okeanų tyrimų centru (GEOMAR), IUPAP mokslininkų darbo grupe, Europos fizikos tyrimus vykdančių organizacijų tinklu GENERA, NordForsk agentūra, EIGE bei tokiomis tarptautinėmis organizacijomis kaip CBSS ir kt.

b. Asociacijos valdymas

- 2021 m. įvyko BASNET Forumas asamblėjos posėdis ir keturi BASNET Forumas Vykdomosios tarybos posėdžiai;
- Sumokėtas EPWS kasmetinis nario mokestis;
- Atliktas kasmetinis finansinės apskaitos patikrinimas (už 2020 m.);

- Periodiškai atnaujinamas BASNET Forumas internetinio tinklapio turinys.

Numatomos BASNET Forumas veiklos 2022 m.

- Tęsti darbus inicijuojant LR Mokslo ir studijų įstatymo keitimą, įtraukiant į jį su lyčių lygybės įtvirtinimu moksle susijusius klausimus.
- Siekiant asociacijos tikslų įgyvendinimo inicijuoti ir dalyvauti naujuose nacionaliniuose ir tarptautiniuose projektuose.
- Aktyviai dalyvauti prestižinės skėtinės Europos mokslininkų asociacijos (EPWS) darbe.
- Didinti BASNET Forumas individualių ir institucinių asociacijos narių skaičių;
- Aktyviai dalyvauti viešinant asociacijos veiklas internetiniame BASNET Forumas portale <https://www.basnetforumas.eu> bei plečiant informacinių veiklų ratą.

BASNET Forumas prezidentė

Doc. Dr. Dalia Šatkovskienė

Vilnius, 2021 11 29